

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen, enheten för skatteadministration, skatteavtal och tullfrågor
Jessica Sjöberg

Stockholm
2024-03-27

Vår referens
Tobias Adielsson

Dnr
Fi2023/03236

Remissyttrande av betänkandet Nya tullrättsliga sanktioner och skärpta åtgärder mot utförsel av stöldgods (SOU 2023:99)

Företagarna har beretts möjlighet att lämna synpunkter på det rubricerade betänkandet och önskar framhålla följande.

Sammanfattning

Utredningen handlar om en översyn av de tullrättsliga sanktionerna i Sverige, med syfte att bedöma om de bör ändras, om det behövs nya sanktioner, och om ett förbud mot dubbelprövning bör införas. Den tar också upp huruvida Tullverket bör få assistera åklagare i utredningar och om myndigheten ska få använda förverkad egendom för utbildning och hundträning. Utredningen föreslår få ändringar i de straffrättsliga sanktionerna men rekommenderar en strängare syn på narkotikasmuggling och att Tullverket ska kunna agera mer effektivt mot utförsel av stöldgods.

Specifikt föreslås:

- Straffskalan för narkotikasmuggling i syfte att sälja skärps.
- Smugglings- och tullagstiftningen bör renodlas för tydlighet.
- Införandet av en ny administrativ sanktionsavgift för att ersätta tulltillägg.
- Höjd förseningsavgift för sent inlämnade deklARATIONER.
- Uttryckligt förbud mot dubbelprövning för att förhindra att någon blir bestraffad två gånger för samma brott.
- Möjlighet för Tullverket att biträda i utredningar om självständigt förverkande av brottsvinster.
- Tillåtelse för Tullverket att använda förverkad egendom för utbildning och hundträning.
- Skapande av ett nytt brott, utförselhäleri, för att bekämpa utförsel av stöldgods mer effektivt. Straffet för utförselhäleri ska vara fängelse i högst två år och för grovt utförselhäleri fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

- Nya befogenheter för Tullverket att ingripa mot utförselhäleri. En tulltjänsteman ges befogenheten att kroppsvisitera personer och genomsöka transportmedel i gränsnära områden.
- Möjlighet för Tullverket att förstöra omhändertagen egendom under vissa förutsättningar innan ett slutgiltigt beslut om förverkande.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Bakgrund

Brottslighet riktad mot företag är ett omfattande och ökande problem för Sveriges företagare. I en undersökning genomförd i januari 2022 uppgav 45 procent av brottsutsatta företagare att de blivit utsatta för någon form av stöld.¹

En allt större andel av inbrott och stölder som drabbar företag har under de senaste åren begåtts av internationella stödligor. Enligt Polismyndighetens rapport ”Internationella brottsnätverk inom organiserad tillgreppsbrotslighet” från april 2019 står internationella brottsnätverk för uppskattningsvis 50 procent av bostadsinbrotten i Sverige och ungefär 90 procent av stölder av bilar, bildelar, båtmotorer och jordbruksmaskiner.

För att motverka och bekämpa stölderna som drabbar Sveriges företag har Företagarna krävt en mängd åtgärder. Ett problem som Företagarna har pekat på är att Tullverket saknar befogenhet att ingripa vid misstänkt utförsel av stöldgods.² Företagarna välkomnade därför i ett tidigare remissvar en utredning om att utöka befogenheterna för Tullverket.³

Ställningstaganden

Företagarna välkomnar utredningens förslag som har till syfte att höja ambitionsnivån i att möta den utbredda brottsligheten som för ut stöldgods genom tullen.

Utredningens förslag, som Företagarna tillstyrker, är att införa ett nytt brott, utförselhäleri, som riktar sig mot individer som skäligen kan antas ha frångått egendom från andra genom brott, med avsikten att föra ut egendomen ur landet. Företagarna tillstyrker också att Tullverket får nya befogenheter som möjliggör en ökad upptäckt av dessa brott.

För att ambitionen om att göra Sverige till ett mindre attraktivt land för stödligor ska bli verklighet genom dessa förslag är det nödvändigt att statsmakten också prioriterar detta. Det är väsentligt att det också blir så, som utredningen framhåller, att de föreslagna ändringarna inte kommer att innebära några ökade kostnader för laglydiga företag vars verksamhet omfattar import eller export.

Företagarna är dock skeptiska till de utökningar av sanktionsavgifterna som föreslås. I grunden är en strikt tillämpning av avgiftsskyldighet vid lämnande av oriktig uppgift problematisk, då det borde krävas en bedömning av om uppgiften lämnats av misstag respektive med uppsåt eller på grund av grov vårdslöshet. I betänkandet förs ett resonemang (s. 257-258) om att det är problematiskt att upprätthålla ett uppsåts- eller oaktsamhetkrav

¹ Företagarna, 2022: <https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/rapporter/2022/brott-mot-foretagare/>

² <https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/rapporter/2023/brott-mot-foretagare-2023//>

³ Företagarna, 2022: <https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/remisser/2022/remissyttrande-over-betankandet-tullverkets-rattsliga-befogenheter-i-en-ny-tid-sou-202248/>

gentemot juridiska personer. Det i sig kan dock inte utgöra argument för ett strikt ansvar. Det kommer alltid att vara någon viss person i företaget eller transaktionskedjan som ska hållas ansvarig för tullförfarandet. Det resonemang som anförs i betänkandet, ”För att ett felaktigt beteende ska kunna leda till en snabb reaktion krävs att avgiften kan påföras utan någon särskilt ingående utredning” (s. 257), skulle vid en implementering innebära påtagliga rättssäkerhetsbekymmer.

Företagarna avstyrker också förslaget om förhöjd avgift vid upprepade överträdelser. Samma förseelse bör beläggas med samma avgift.

Tobias Adielsson
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna